

**ВСЕУКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР «УКООПОСВІТА»**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**учасників Вісімнадцятої
науково-практичної конференції студентів
закладів вищої та фахової передвищої освіти
Укркоопспілки**

**«Інноваційні процеси
і їх вплив на ефективність
діяльності підприємства»**

Частина 1

**Укоопосвіта
2021**

Інноваційні процеси і їх вплив на ефективність діяльності підприємства

Науково-практична конференція
2021 року

Збірник тез доповідей учасників Вісімнадцятої науково-практичної конференції студентів закладів вищої та фахової передвищої освіти Укркоопспілки *«Інноваційні процеси і їх вплив на ефективність діяльності підприємства»*. Частина 1. – К. : НМЦ «Укоопосвіта», 2021. – 112 с.

Редакційна колегія:

Войнаш Л. Г., к.е.н
Вініченко К. П.
Делія О. В., к.і.н., доц.
Добридник С. І.
Зубко Н. П.
Кабаці Б. І., к.е.н., доц.
Кошкаров С. А., к.е.н., доц.
Куцик П. О., д.е.н., проф.
Манжура О. В., д.е.н., проф.
Мулярчук В. М., к.е.н., доц.
Нестуля О. О., д.і.н., проф.
Піхотіна Л. М.
Семак Б. Б., д.е.н., проф.
Силантьєва О. С.

© НМЦ «Укоопосвіта», 2021

Завдяки значним темпам приросту чистого прибутку показник рентабельності постійного капіталу підприємств системи зріс на 62,5 % (з 4 % до 6,5 %).

Висновки. Для ефективного функціонування підприємств споживчої кооперації України та розвитку системи в цілому фінансова діяльність підприємств має бути спрямована на забезпечення формування і реалізації ефективної фінансової політики для забезпечення досягнення прогнозованого рівня фінансової стійкості, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених ресурсів, достатнього рівня робочого капіталу, а, відтак, і необхідного рівня фінансово-економічної безпеки підприємств галузі. Поряд із забезпеченням фінансової стійкості для оцінювання фінансового стану необхідно виміряти рівень фінансової рівноваги підприємств з позиції досягнення балансу між грошовими потоками у сфері операційно-інвестиційної і фінансової діяльності підприємства, що стане об'єктом наступних наукових досліджень.

Література

1. Мицак О. В. Ідентифікація та методика оцінювання фінансової стійкості підприємств для забезпечення їх фінансової рівноваги / О. В. Мицак, І. Р. Чуй, О. І. Демковська // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. – Вип. 51. – С. 159–164.
2. Чуй І. Р. Фінансова стійкість підприємств споживчої кооперації України в системі управління її фінансовими ресурсами / І. Р. Чуй, Т. Я. Андрейків, І. Є. Мутян // Бізнес Інформ, 2021. – № 3.
3. Показники господарсько-фінансової діяльності підприємств і організацій спілок споживчих товариств областей. – К. : Укркоопспілка, 2012–2019.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ

Тітенко Юлія

*Карпенко Є. А. – науковий керівник, к. е. н., доцент
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Анотація. У роботі розглядається можливість впровадження в системі споживчої кооперації складників економічної безпеки для розвитку економічних реформ, що відбуваються в Україні.

Ключові слова: економічна безпека підприємств, конкурентні переваги, споживча кооперація, фінансова безпека.

Постановка проблеми. У складних умовах динамічного зовнішнього середовища і нестабільного розвитку національної економіки підприємства споживчої кооперації зустрічаються з безліччю економічних, соціальних, фінансових, інформаційних, виробничих, комерційних, кадрових проблем щодо свого функціонування. Тому слід зауважити, що перед ними постає беззаперечне завдання –

забезпечення економічної безпеки, що гарантуватиме стабільність його розвитку та конкурентоспроможну діяльність шляхом усунення ризиків управління трудовими, фінансовими, виробничими чи іншими бізнес-процесами. Особливої актуальності воно набуває в сучасних умовах глобалізації, бо посилюється активним залученням підприємств та організацій споживчої кооперації України в міжнародний політичний та економічний простір.

Аналіз основних досліджень. Проблемам забезпечення економічної безпеки підприємств протягом останніх років присвятили свої розвідки багато вітчизняних та зарубіжних науковців, як-от І. А. Бланк, Т. М. Іванюта, О. В. Ілляшенко, В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, В. І. Мельник, Г. М. Шумська, Н. Б. Паліга, Ю. В. Світлична, Н. В. Чаленко, Л. М. Шимановська-Діанич, О. В. Карпенко та інші. Погоджуючись із вагомістю наукових розробок зазначених авторів, усе ж акцентуємо увагу на тому, що питання сучасного гарантування економічної безпеки підприємств для захисту національних економічних інтересів та економічного суверенітету вимагають постійного та глибокого студіювання.

Мета. Метою цієї роботи є розгляд сутності економічної безпеки підприємств споживчої кооперації, її внутрішніх та зовнішніх загроз, осмислення низки чинників, від яких залежить забезпечення економічної безпеки підприємства.

Виклад основного матеріалу. Економічна безпека підприємства є порівняно новим напрямом розвитку економічної науки.

В Україні поняття «економічна безпека» почало вживатися в офіційних документах лише на початку 90-х років ХХ сторіччя, після здобуття незалежності. Згідно з Конституцією України, головними функціями держави одночасно із захистом суверенітету та підтриманням територіальної цілісності є забезпечення її економічної та інформаційної безпеки.

Означене положення свідчить про важливість формування дієвої системи економічної безпеки держави, галузі, підприємства.

Доповнила ці положення ухвалена у 1998 р. Концепція економічної безпеки України, де її суть визначено як «... спроможність національної економіки забезпечити свій вільний, незалежний розвиток і утримати стабільність громадянського суспільства та його інститутів, а також достатній оборонний потенціал країни за всіляких несприятливих варіантів розвитку подій, та здатність Української держави до захисту національних економічних інтересів від зовнішніх та внутрішніх загроз» [1].

Актуальність означеної проблеми підтвердила і система споживчої кооперації України, прийнявши у 2008 році на VI зборах Ради Центральної спілки споживчих товариств України ХІХ скликання «Концепцію економічної безпеки споживчої кооперації України». У цьому документі визначено основні напрямки, умови і порядок практичного розв'язання завдань захисту законних інтересів та майнових прав споживчих товариств, споживспілок, їх підприємств, інших суб'єктів господарювання системи Центральної спілки споживчих товариств України, членів споживчих товариств від протиправних дій і недобросовісної конкуренції [2].

Головним завданням та метою Концепції [2] є побудова системи економічної безпеки суб'єктів господарювання для надійного захисту їхніх інтересів від можливих загроз, а впровадження економічної безпеки вважається одним із головних складників успішного ведення господарської діяльності. Концепція визначає, що системою економічної безпеки є комплекс організаційно-управлінських, режимних, технічних, профілактичних і пропагандистських заходів, спрямованих на якісну реалізацію захисту інтересів суб'єктів господарювання від зовнішніх і внутрішніх загроз.

До зовнішніх загроз економічної безпеки підприємств споживчої кооперації відносять протиправну діяльність кримінальних структур, конкурентів, фізичних та юридичних осіб, які займаються промисловим шпигунством, рейдерством або шахрайством, неплатоспроможних ділових партнерів та інших представників державних органів.

Як внутрішня загроза економічної безпеки підприємств споживчої кооперації тлумачиться діяльність чи бездіяльність окремих посадових осіб, що суперечить їхнім майновим правам та інтересам, наслідками яких може бути нанесення економічної шкоди суб'єкту господарювання.

Указані загрози економічної безпеки зумовлюють виникнення ризиків підприємств споживчої кооперації.

Слід зауважити, що на сьогодні надзвичайно важливим є визначення та прогнозування можливих загроз та усвідомлення їх небезпеки для обґрунтування, вибору та реалізації захисних заходів, адекватних загрозам інтересам споживчої кооперації. Чинні правові умови забезпечення безпеки загалом дають змогу організувати та здійснювати ефективне протистояння протиправним зазіханням на економічну безпеку суб'єктів господарювання в різних її аспектах.

Саме розуміння важливості управління економічною безпекою підприємств споживчої кооперації забезпечило те, що «сучасна споживча кооперація України стійко витримала всі радикальні економічні та політичні перетворення, довела свою життєздатність та укріпилась як повноправний член-конкурент в економіці країни. Нині вона не лише займає місце на вітчизняному ринку, а й широко провадить міжнародну діяльність» [3].

Узагальнюючи поняття «економічної безпеки підприємства» в офіційних джерелах, Т. М. Іванюта та А. О. Заїчковський трактують його як захист діяльності підприємства від негативних впливів зовнішнього середовища, а також здатність швидко усунути різноманітні загрози чи пристосуватися до наявних умов, які не позначаються негативно на його діяльності [4].

В. Л. Ортинський розглядає економічну безпеку підприємства як захищеність потенціалу підприємства (виробничого, організаційно-технічного, фінансово-економічного, соціального) від негативної дії зовнішніх і внутрішніх чинників, прямих або непрямих економічних загроз, а також здатність суб'єкта до відтворення [5].

На думку І. А. Бланка, економічна безпека підприємства – це становище найбільш ефективного використання ресурсів для запобігання загроз і забезпечення стабільного функціонування підприємства [6].

На нашу думку економічна безпека підприємства може слугувати ефективному використанню ресурсів, що забезпечують рентабельне функціонування підприємства споживчої кооперації. Тому під економічною безпекою підприємства споживчої кооперації ми пропонуємо розуміти такий стан його рівноваги та ступінь захищеності від негативних впливів і змін зовнішнього і внутрішнього середовища, за якого досягається найефективніше використання наявних ресурсів і стабільне функціонування в теперішньому і майбутньому періодах.

Досліджуючи категорію «економічна безпека» важливо встановити пріоритетні критерії та індикатори економічної безпеки підприємств споживчої кооперації, як набір певних кількісних і якісних параметрів.

На сьогодні найбільш поширені індикативний та ресурсно-функціональний підхід до оцінки рівня економічної безпеки підприємства.

На нашу думку для підприємств споживчої кооперації слід застосовувати саме ресурсно-функціональний підхід до оцінки економічної безпеки, аналізуючи стан використання ресурсів підприємства.

При цьому як ресурси розглядаються чинники, використовувані власниками і менеджерами підприємства для досягнення поставлених стратегічних цілей та мети діяльності, яка закріплена в статуті.

Відповідно до ресурсно-функціонального підходу найбільш ефективно використання ресурсів підприємства досягається шляхом постійного аналізу та запобігання загрозам негативних дій на економічну безпеку підприємства і досягнення наступних основних функціональних цілей економічної безпеки підприємства:

- забезпечення високої фінансової ефективності роботи підприємства споживчої кооперації, його фінансової стійкості і незалежності;
- забезпечення технологічної незалежності підприємства і досягнення високої конкурентоспроможності його технологічного потенціалу;
- висока ефективність менеджменту підприємства, оптимальність і ефективність його організаційної структури;
- високий рівень кваліфікації персоналу підприємства;
- високий рівень екологічності роботи підприємства, мінімізація руйнівного впливу результатів діяльності на стан довкілля;
- забезпечення захисту інформаційного середовища підприємства, комерційної таємниці і досягнення високого рівня інформаційного забезпечення роботи всіх його служб.

Також слід зауважити, що основним складником економічної безпеки підприємств споживчої кооперації є фінансова безпека, оскільки фінанси вимірюють ефективність функціонування підприємства, впливаючи на всі сфери його діяльності.

Фінансову захищеність сучасного підприємства визначають різноманітні високоякісні та чисельні характеристики, важливим з яких вважається показник рівня фінансової захищеності. Ступінь фінансової захищеності підприємства споживчої кооперації визначається шляхом аналізу продуктивності використання його ресурсів при певному ступені економічного і підприємницького ризику.

З метою досягнення більш високого ступеня фінансової захищеності підприємство зобов'язане спостерігати за наданням найбільшої захищеності важливим аспектам своєї діяльності. Головні тенденції діяльності можливо уявити з функціональної та інституційної точок зору. Крім цього, економічну захищеність підприємства слід розглядати у внутрішній та зовнішній площинах.

Малі підприємства споживчої кооперації можуть сприймати економічну безпеку лише як гарантування внутрішньої безпеки. Підприємства, що досягли середнього рівня розвитку та мають необхідну кількість робітників, у питаннях безпеки вже вимагають здійснення певних заходів щодо кадрового відбору, перевірки персоналу, захисту інформації, створення підрозділу, що відповідатиме за технічний захист інформації. Великі підприємства мають можливість самостійно впливати і створювати для роботи більш вигідні зовнішні умови, проводити власну політику, ефективно забезпечувати власну економічну безпеку.

Висновки. Наведений аналіз дозволяє стверджувати, що економічна безпека підприємства споживчої кооперації є однією з найважливіших складових елементів національної безпеки та засобом захисту національних інтересів. Практичне значення результатів цього дослідження полягає в тому, що розглянуто процес формування поняття «економічна безпека підприємства», що дозволяє з урахуванням можливих загроз і проблем впровадити ефективну стратегію економічної безпеки підприємств споживчої кооперації.

Під економічною безпекою підприємства споживчої кооперації запропоновано розуміти такий стан його рівноваги та ступінь захищеності від негативних впливів і змін зовнішнього і внутрішнього середовища, за якого досягається найефективніше використання наявних ресурсів і стабільне функціонування в теперішньому і майбутньому періодах.

Література

1. Концепція економічної безпеки України / Керівник проекту В. М. Геєць. – К. : Логос, 1999. – 56 с.
2. Концепція економічної безпеки споживчої кооперації України. Постанова VI зборів Ради Центральної Спілки Споживчих Товариств України XIX скликання від 12.11.2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0007626-08#Text> (дата звернення 11.04.2021).
3. Карпенко Є. А. Облік і внутрішній контроль товарів на підприємствах торгівлі системи споживчої кооперації в умовах інформаційних технологій: Монографія / Є. А. Карпенко, Н. М. Поддубна. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 199 с.
4. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 258 с.
5. Ортинський В. Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : Навч. посіб. / В. Л. Ортинський, І. С. Керницький. – К. : Правова єдність, 2009. – 544 с.
6. Бланк І. А. Управління фінансовою безпекою підприємства / І. А. Бланк. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2009. – 784 с.

Зміст

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ <i>Непомнящий Ілля</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	3
ІННОВАЦІЙНИЙ РИНОК УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ <i>Гаврилюк Олександра</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	8
КООПЕРАТИВНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК БРЕНД УКРКООПСПІЛКИ У МІЖНАРОДНОМУ КООПЕРАТИВНОМУ АЛЬЯНСІ <i>Іванніков Роман</i> <i>Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	13
МОДЕЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ <i>Терещенко Ірина</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	17
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ <i>Боляк Іванна</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	21
ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ НА ІННОВАЦІЙНУ АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ <i>Білан Світлана</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	26
ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЙ І ПІДПРИЄМСТВ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ <i>Біляк Катерина</i> <i>Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	29
ДОСВІД КРАЇН ЄС У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ ПІДТРИМКИ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА <i>Ковбель Анна</i> <i>Львівський торговельно-економічного університету</i>	35

ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС: ВАЖЛИВІСТЬ, ЕТАПИ, ТИПИ, ПРИКЛАДИ ТА ПОВ'ЯЗАНІ З ЦИМ РИЗИКИ <i>Горбань Василь</i> <i>Філія «Черкаський кооперативний економіко-правовий фаховий коледж» Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	38
ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА <i>Бабенко Анна</i> <i>Філія «Черкаський кооперативний економіко-правовий фаховий коледж» Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	43
ВИДИ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ <i>Лаврухіна Вероніка</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	46
ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ ЯК КРИТЕРІЙ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЇХ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ <i>Мутян Іванна</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	50
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ <i>Тітенко Юлія</i> <i>Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	54
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ <i>Львівський кооперативний фаховий коледж економіки і права</i>	59
РИЗИК-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В РЕГУЛЮВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ <i>Білий Роман</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	61
ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ СПРАВЕДЛИВОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ <i>Бачинський Святослав</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	67

ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ <i>Проказюк Мар'яна</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	70
ІННОВАЦІЙНІ ТА РИЗИК-ОРІЄНТОВАНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА <i>Рутар Роман</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	74
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДЕТИНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ <i>Коріна Діана</i> <i>Херсонський кооперативний економіко-правовий фаховий коледж</i>	79
РЕАЛЬНІСТЬ ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ <i>Степанова Анастасія</i> <i>«Білгород-Дністровський економіко-правовий фаховий коледж Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	85
РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ <i>Бортник Дана</i> <i>Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут</i>	88
ФІНАНСОВИЙ СУПЕРМАРКЕТ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ІНТЕГРАЦІЇ БАНКІВ ТА СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ <i>Мисловська Марина</i> <i>Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут</i>	92
ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ <i>Зіменко Анастасія</i> <i>Миколаївський фаховий коледж бізнесу і права Вищого навчально закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	98
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ <i>Швидкий Олександр</i> <i>Львівський торговельно-економічний університет</i>	105

Навчальне видання
**Інноваційні процеси і їх вплив на
ефективність діяльності підприємства**
Частина 1
Збірник тез доповідей

Матеріали конференції подано без скорочень в авторській редакції

Підготовлено до друку Навчально-методичним центром «Укоопосвіта»

Оригінал-макет *Турський В. В.*

*Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу
Навчально-методичного центру «Укоопосвіта» заборонено*

Підп. до друку 07.05.2021
Наклад 69

Обл.-вид. арк. 7,0
Зам. № _____

НМЦ «Укоопосвіта», 2021
01001 м. Київ, вул. Хрещатик, 7/11